

ת"פ 38045/02/21 - מדינת ישראל נגד איברהים אבו לבן

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 38045-02-21 מדינת ישראל נ' אבו לבן
תיק חיצוני: 548850/2020

בפני כבוד השופטת רבקה גלט

המאשימה מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שולץ

נגד

הנאשם איברהים אבו לבן
ע"י ב"כ עו"ד דובין

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו, בעבירות של הפרת צו שיפוטי, וניהול עסק ללא רישיון, לפי סעיפים 4, 14, ו- 18 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

תיאור העובדות הוא כי הנאשם הוא המחזיק ו/או המנהל של מוסך ברחוב המסגר 27 בלוד. העסק משמש למכירה ו/או אחסון של חלקי רכב משומשים, פירוק, וטיפול בכלי רכב. בתאריך 1.6.16 נגזר דינו של הנאשם בתיק עמ"ק 18615-05-12 ובמסגרת גזר הדין ניתן נגדו צו סגירה לעסק, שנכנס לתוקף ביום 1.12.16. ביום 16.6.19 נגזר דינו של הנאשם בת"פ 52887-03-17 וגם שם ניתן צו סגירה לעסק, שנכנס לתוקפו לאלתר. ואולם, ביום 26.8.20 וביום 7.2.21, וכן בתקופה שקדמה לכך, עסק הנאשם בעסק ללא רישיון עסק, ובניגוד לצווים שניתנו.

הנאשם בחר להודות בעבירה, לאחר שנשמעה כל פרשת ההוכחות.

ב"כ התביעה בטיעונו לעונש, הפנה לחומרת העבירה, בשים לב לכך שהנאשם כבר הורשע 3 פעמים בגין ניהול העסק ללא רישיון, ואף בניגוד לצווי סגירה. כמו כן, הפנה לדבריו המתריסים של הנאשם, אשר טען כי מקור האישום ברדיפה כלפי משפחתו, וכי בכוונתו אפילו לשבת במאסר, אך לא יוותר על זכותו במקרקעין, כנגד ניסיונות הרשות לגזול אותם ממנו. עוד טען ב"כ התביעה כי התנהלות הנאשם חמורה, בכך שלא התייצב אצל הממונה, והתוצאה צריכה למצוא ביטוי בהפעלת המאסר על תנאי התלוי נגדו, וכן הטלת מאסר במצטבר, כל זאת מאחורי סורג

ובריח. נטען כי אילו פעל הנאשם באופן ראוי, ניתן היה לסיים את ההליך בעונש של עבודות שירות, אך משסירב להתייצב אצל הממונה, לא נותר מנוס מהטלת מאסר בפועל. בנוסף, נטען כי חלה חובה להפעיל את המאסר על תנאי, היות שעל פי כתב האישום דנן, הנאשם נמצא מנהל את העסק בשני מועדים שונים. בנוסף, עתר ב"כ התביעה להטלת קנס גבוה, לפי סעיף 61(א)(4), במתחם שבין עשרות אלפי שקלים למאות אלפי שקלים. בהקשר זה, הזכיר כי בהליך הקודם, בו הואשם הנאשם יחד עם אביו ז"ל, נטען כי העסק כבר נסגר, והוטל על האב קנס בסך 60,000 ₪. אלא שמסתבר כי העסק כלל לא נסגר, והוא ממשיך להתנהל עד כה.

ב"כ הנאשם טען כי לאחר הדיון הקודם, הנאשם קיבל רישיון ממשרד התחבורה, למכירת חלקי חילוף, והציג את הרישיון. בנוסף, הפנה למסמך "סיכום/פרוטוקול סיור ראש העיר מיום 25.1.22, ברח' המחקר /מתחם אבו לבן" וטען כי על פי המסמך, השתנתה מדיניות העירייה והיא אישרה לשמר מצב קיים ולאפשר ניהול עסקים הפועלים במתחם משפחת אבו לבן בלוד, בתקופה הקרובה ובתקופת הביניים שעד לאישור תכנית המתאר תמ"ל 1095 (מסחר ותעסוקה), שתמיר את הייעוד לתעשייה. נוכח שינוי המדיניות, נטען כי כיום ישנו אופק תכנוני לעסק, כפי שאושר לאחרונה שימוש חורג ל-3 שנים לתחנת מעבר לפסולת בקרבת עסקו של הנאשם. בעניין הנסיבות האישיות, נטען כי הנאשם הוא אסיר משוקם המנסה להתפרנס, ולמעשה הוא משתמש במקום לצורך אחסון כלי רכב בלבד.

הנאשם בדברו האחרון, חזר וטען כי "הכל זה מלחמה נגד משפחת אבו לבן עשרים שנה, שהעירייה לא רוצה את משפחת אבו לבן, זה לא ענין של רישוי עסקים או רישיון עסק", אך משפחתו תמשיך להלם בעירייה. עוד הוסיף והתריס, כי כיוון שהקרקע חקלאית, הוא יקים בה רפת על מנת ליצור מטרד של ריח לסביבה.

מתחם העונש ההולם

העבירה של ניהול עסק ללא רישיון נועדה לאסדר את ענייני רישוי העסקים במדינה, באופן שיאפשר פיקוח על עמידתם של עסקים בתנאים המבטיחים תנאי תברואה נאותים, סדר, ומניעת סיכונים. כל אלה נחוצים לשמירת שלום הציבור בהיבט הרחב, וחשיבותם מובנת (ע"פ 4270/03 מד"י נ' תנובה בע"מ (1.12.04)).

מדיניות הענישה הנוהגת כלפי עסקים המתנהלים ללא רישיון באופן ממושך, ובייחוד כאלה הממשיכים להתנהל חרף צווי סגירה, מחמירה ביותר, כפי שניתן לראות בדוגמאות שלהלן:

ברע"פ 1778/14 ואקנין נ' עיריית תל אביב יפו (10.4.14), שנסבותיו דומות ביותר לענייננו, הורשע הנאשם בניהול עסק לממכר פירות וירקות ללא רישיון וחרף צוים סגירה שניתנו בהליכים קודמים. נגד הנאשם היה תלוי מאסר על תנאי בן 90 יום, שהוא בר הפעלה. בית המשפט קמא הורה על הפעלת המאסר על תנאי בעבודות שרות, וכן הטיל קנס בסך 90,000 ₪. הנאשם ערער על חומרת עונשו, ובית המשפט המחוזי הפחית את הקנס והעמידו על סך 70,000 ₪. ערעורו של הנאשם לבית המשפט העליון נדחה, וכך נקבע:

בידון דידן, מפעיל המבקש מזה למעלה מחמש שנים בית עסק מבלי שיש ברשותו רישיון עסק לשם כך, ואגב הפרה של צו שיפוטי שהוצא נגדו והורה לו לסגור את בית העסק, עד

עמוד 2

ליום 26.2.2010. המבקש הורשע בעבר בגין הפרתו של הצו השיפוטי, והוטל עליו עונש מאסר על-תנאי וקנס. עוד יצוין, כי הערכאות הקודמות דחו את כניסתם לתוקף של העונשים שהוטלו על המבקש לתקופות משמעותיות, על-מנת לאפשר לו למצות את הליכי הרישוי, ולחלופין להיערך לסגירתו של בית העסק. ברם, בכל אלה לא היה כדי להביא את המבקש לכוף את ראשו בפני החוק, ולקיים את מצוות הדין. בנסיבות האלו, יש טעם של ממש בקביעותיהן של הערכאות הקודמות, לפיהן יש מקום להחמיר בעונשו של המבקש. אשר לטענותיו של המבקש בדבר מדיניות הענישה הנהוגה, הרי שאלו מצאו את ביטויין הראוי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר הפחית מעונש הקנס שהוטל על המבקש, ולא מצאתי כי יש מקום להתערבות נוספת בעונשו של המבקש. גם השיקולים הנוגעים למצבו הכלכלי של המבקש ומאמציו לקבל רישיון לבית העסק, לא נעלמו מעיני הערכאות הקודמות, וגם מטעם זה אין מקום להיעתר לבקשת רשות הערעור.

בעפ"א (מרכז) 47416-02-10 אלעוקבי נ' עיריית לוד (24.1.11), הורשע הנאשם לאחר ניהול הוכחות, בכך שניהל עסק מכוונאות ללא רישיון ותוך הפרת צו שיפוטי שניתן בהליך קודם. בנוסף, הנאשם הורשע בעבר בעבירות בנייה באותו עסק. בית המשפט קמא הטיל עליו 7 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 40,000 ₪. הנאשם ערער על חומרת עונשו, וטען בין היתר כי בית המשפט קמא קיבל חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השרות לפיה הוא נמצא מתאים, לפיכך היה עליו להסתפק בהטלת עבודות שרות. בית המשפט המחוזי קבע:

אין מחלוקת שהפרת צו שיפוטי היא עבירה חמורה מאין כמוה. עבירות אלה משקפות בעייתיות כפולה, מצד אחד, ניהול עסק ללא רישיון יכול לגרום תקלה קשה לציבור שכן מתן הרישיון כפוף לבדיקת הרשויות בדבר תנאים בטיחותיים ותברואתיים הקשורים בניהול העסק. כאשר מנוהל עסק ללא רישיון יכולה לנבוע מכך תקלה קשה לציבור המשתמשים בעסק. מצד שני, הפרת צו שיפוטי יש בו פגיעה חמורה בשלטון החוק (ראה לעניין זה רע"פ 11920/04 סעיד נע"ף נ' מדינת ישראל וכן ר"ע 23/83 פור נגד מדינת ישראל, פ"ד ל"ח (1), 533, 535-536; רע"פ 4203/03 בואירט נגד הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה חיפה, [פורסם בנבו]; רע"פ 2809/05 טאסה נגד מדינת ישראל, [פורסם בנבו]).

עם זאת, סבר בית המשפט המחוזי כי לאחר שנמצא הנאשם מתאים לריצוי עבודות שרות, לא היתה הצדקה להחמיר מעבר לכך, והעמיד את העונש על 5 חודשי עבודות שרות.

בע"פ (ת"א) 70917/05 ג'בארה נ' מד"י (4.10.06) דובר במי שניהל מאפייה ללא רישיון עסק, תוך הפרת צו שיפוטי, ובתנאי תברואה ירודים. בית המשפט קמא מצא לנכון לחרוג לחומרא מהסדר הטיעון שהוצג לפניו, ולהטיל על הנאשם מאסר בעבודות שרות למשך חודש. כמו כן, הטיל קנס בסך 100,000 ש"ח. הנאשם ערער על חומרת עונשו, וטען כי היה על השופט קמא לאמץ את ההסדר שהוצג לפניו ולהסתפק בעונש של מאסר על תנאי וקנס. ואולם, הרכב בית המשפט המחוזי, קבע כי בדין חרג בית המשפט קמא מן ההסדר, ואף היה מקום להטיל מאסר ממושך יותר, שעה שהעסק ממשיך לפעול.

בעפ"א (ת"א) 8639-07-10 סגל נ' עיריית תל אביב יפו (21.11.10) הורשע הנאשם בניהול עסק של מכירת

ואחסנת חומרי בניין, וכן תחנת מעבר לפסולת, תוך הפרת צו סגירה שיפוטי. הוטל עליו עונש של מאסר על תנאי בצירוף קנס בסך 25,000 ₪, וערעורו על חומרת העונש נדחה.

בענייננו, אין מחלוקת על כך שהנאשם הורשע כבר 3 פעמים בגין ניהול העסק ללא רישיון, וכי בהליך הקודם, בשנת 2019 הוטל עליו מאסר על תנאי, אך בכל זה לא היה כדי להרתיעו.

הנאשם טען במהלך המשפט ואף בשלב הטיעונים לעונש טענות מתחכמות לפיהן לא ניהל עסק של אחסנת כלי רכב במקום, אלא רק החנה שם את כלי הרכב במטרה להעבירם לצדדים שלישיים. טענה זו לא ניתן לקבל שכן עלה מן הראיות כי הנאשם עסק באיסוף ואחסנה של גרוטאות כלי רכב, והתפרנס ממכירתן. עסק שכזה לא ניתן לנהלו "בניידות" מתוך רכבו של הנאשם, וודאי לא בשעה שלמעשה, כל הסחורה המקיימת את העסק מצויה בכתובת המדוברת, כך שהמקום מהווה עסק לכל דבר ועניין.

הנאשם ממשיך בשלו גם כיום, ואף בחר לומר בבית המשפט דברים חמורים ומתריסים המלמדים כי אינו מפנים את חומרת מעשיו, וכי בכוונתו להמשיך ולהפר את צווי בית המשפט.

טענות הנאשם לפיהן שונתה מדיניות העירייה, אכן משתקפות מתוך המסמך שהוגש (נ/1), אשר התביעה לא סתרה את תכנו. ואולם, לדעתי אין בכך כדי לסייע לנאשם באופן שיכול להפוך את הקערה על פיה. ראשית, על פי תוכן המסמך שונתה המדיניות רק בשנת 2022, בעוד שהעבירות נמשכות משנת 2012, והמאסר על תנאי הוטל בשנת 2019. שנית, אין בשינוי המדיניות כדי להתגבר על צווי סגירה שיפוטיים שניתנו, וודאי לא בשעה שהנאשם לא טרח כלל לפנות לבית המשפט בבקשה כלשהי, על מנת להימנע מהפרת הצווים. שלישית, על פי המסמך, העירייה תקל עם עסקי משפחת אבו לבן, בכפוף לכך שבעלי העסקים ימסרו "כתב התחייבות רשמי" שבו יתחייבו להשלים את כל הנדרש לקבלת ההיתרים, אך הנאשם לא הוכיח שמסר כתב התחייבות שכזה. כל שהראה הוא כי קיבל רישיון לסחר במוצרי תעבורה לשנת 2021, מטעם משרד התחבורה, אך האישור שהוגש (נ/3-2) פקע ביום 31.12.21, ולא הוכח כי הנאשם קיבל אישור נוסף התקף כיום.

הנאשם טוען כי הוגש בג"ץ על ידי בני משפחתו במטרה לשנות את ייעוד הקרקע, כך שניתן יהיה לקבל רישיונות לעסקים המצויים שם, אך אין מחלוקת על כך שטרם ניתנה החלטה כלשהי, כך שהמצב המשפטי הקיים עומד בעינו.

במכלול הנסיבות, ובשים לב למדיניות הנוהגת, אני קובעת כי המתחם ההולם לעבירות נע בין עונש הצופה פני עתיד לבין מאסר שיכול שירוצה בעבודות שרות. בנוסף, בכל מקרה יש להטיל קנס במתחם הנע בין 12,000 ₪ ל-70,000 ₪.

העונש המתאים לנאשם

הנאשם נושא עבר פלילי משמעותי, ואף ריצה בעבר מאסרים.

בתחום רישוי העסקים, הנאשם הורשע כבר פעמיים, בתיק עמ"ק 18615-05-12 ובת"פ 52887-03-17. לאחרונה, הוטלו עליו עונשים משמעותיים של מאסר על תנאי וקנס, אך לא היה בכך כדי להביאו לחדול מניהול העסק בניגוד לצו, ובסתירה לייעוד המקרקעין.

נוכח טיב העבירות, לא למותר לציין כי על פי הגיליון הפלילי, הנאשם הורשע בעבר בין היתר בעבירה של אי רישום פרטים לפי חוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בכלי רכב משומשים (מניעת גניבות) תשנ"ח-1998, אך מצד שני הנאשם הוכיח כי בשנת 2021 ניתן לו רישיון לסחר במוצרי תעבורה, כך שלכאורה עסקו עומד בדרישות התקינות.

כאמור לעיל, הנאשם נוהג בהתרסה כלפי בית המשפט במהלך המשפט כולו, והבהיר כי הוא מוכן לשבת בכלא, אך אינו מתכוון לסגור את העסק. במצב זה, נדרשת ענישה מרתיעה.

כידוע, בבוא בית המשפט לגזור את דינו של מי שתלוי נגדו מאסר על תנאי בר הפעלה, הכלל הוא שיש להפעילו, ואילו הארכתו היא חריג הדורש טעמים טובים (רע"פ 8122/12 פחמאווי נ' מד"י (27.1.13)). במקרה דנן, לצערי לא ניתנו נימוקים טובים להימנע מהפעלת התנאי, ואף מתקיימות נסיבות חמורות של הפרת צו מתמשכת.

אציין כי לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים, סברתי שיש מקום להתחשב בנאשם, בשל היותו אסיר משוקם, ובשל שינוי המדיניות שחל בעיריית לוד על פי המסמך שהוגש, אשר יש בו כדי ללמד על הכרת העירייה במצוקת משפחת הנאשם ובצורך במציאת פתרון. לפיכך, הוריתי כי תיבחן התאמת הנאשם לריצוי מאסר בעבודות שרות. אני ערה לכך שהטלת עבודות שרות היא ענישה בעלת אופי שיקומי, על כן יש לנקוט בה אך ורק במקרים בהם קיימות נסיבות התומכות בשיקולי שיקום (ע"פ 779/08 מוסלי נ' מד"י (1.4.09)), וכי בעניינו של הנאשם לא עולים שיקולי שיקום מעוגנים, בייחוד בשים לב להמשך ניהול העסק עד היום. למרות זאת, מצאתי לנכון להורות כאמור, ואולם הנאשם בחר שלא להתייצב אצל הממונה, והתמיד בגישתו הבעייתית. במצב זה, ריצוי עבודות שרות אינו עומד על הפרק.

כפי שנכתב קודם, אני סבורה כי אין בשינוי המדיניות של עיריית לוד לאחרונה, כדי להצדיק הפרת צווים שיפוטיים מאז שנת 2017. עם זאת, בסופו של יום אתחשב בכך שלעת הזו נראה כי העירייה מכירה במצב הבעייתי בו מצויים עסקי משפחת הנאשם.

לדעתי מכלול הנסיבות ומורכבותן, מחייבות הפעלת המאסר על תנאי, אך ניתן להימנע מהטלת מאסר מצטבר. כמו כן, בשל היות הנאשם אסיר משוקם קשה יום, אטיל עליו קנס מתחשב.

סופו של דבר, אני גוזרת את העונשים הבאים:

א. יופעל מאסר על תנאי בן 3 חודשים שהוטל בתיק 5288-03-17.

עמוד 5

- ב. 3 חודשי מאסר בפועל. הנאשם יישא עונש זה בחופף למאסר שהטלתי. הנאשם יתייצב לריצוי המאסר ביום 24.5.23, זאת לאחר שאני נעתרת לבקשתו כעת בעל פה, לדחיית תחילת הריצוי ב-60 יום. הנאשם יתייצב בכניסה לכלא הדרים, בשעה 8:30 כשבידו עותק מגזר הדין ותעודת זהות.
- ג. ניתן בזה צו עיכוב יציאה מן הארץ. תוך 24 שעות יפקיד הנאשם דרכונו במזכירות.
- ד. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים משחרורו והתנאי הוא שלא יבצע עבירות הפרת צווים שיפוטיים.
- ה. קנס כספי בסך 12,000 ₪, או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-24 תשלומים חודשיים החל מיום 1.6.23 ובכל 1 לחודש עוקב.
- ו. צווי הסגירה שניתנו, עומדים בעינם, אלא אם יוצג רישיון עסק או היתר זמני.
- ז. בהתאם לסעיף 16(3) לחוק רישוי עסקים, אני אוסרת על הנאשם להעביר לאחר את הבעלות או החזקה בעסק, אלא אם כן בידי אותו אדם רישיון, היתר זמני או היתר מזורז כדין לניהול עסק זה.
- זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ' אדר תשפ"ג, 13 מרץ 2023, במעמד הצדדים.